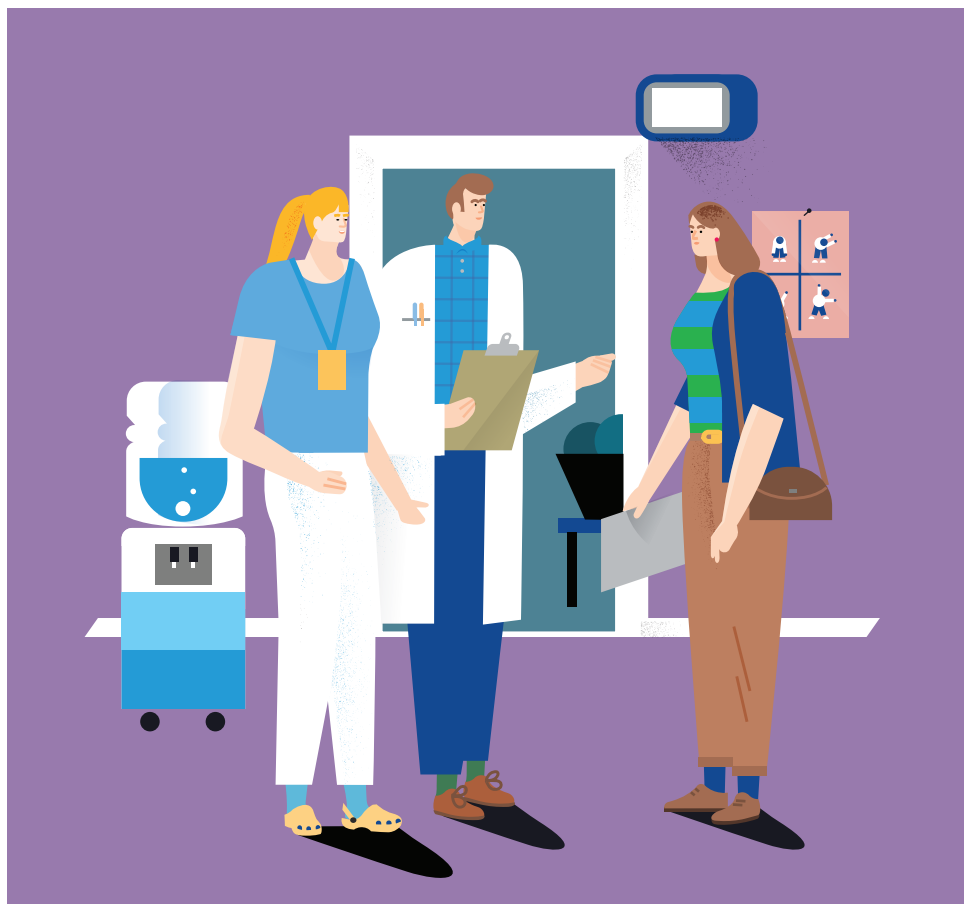


Kela[®]

Buohcan ja veajuiduhttin

OANEHAČČAT JA ČIELGASIT



Sisdoallu

Juos buohccát	1
Dálkkasbuhtadusat	3
Buhtadusat priváhta buohccedivššus ja bátne divššus	6
Buhtadusat mátkkiin	8
Buohcuvuođabeaiveruhta	10
Oassebuohcuvuođabeaiveruhta	12
Buohcuvuođabeaiveruhta, veajuiduhttin vai ealáhat?	13
Bargodearvvasvuođadikšun	14
Juos mánná buohccá	15
Doarjja veajuiduhttimii	16
Lápmásiiddoarjagat	19
Ohcan ja máksin	20
Ná Kela bálvala	21

Juos buohccát

Juos buohccát ja dárbbášat doaktára divššu, sáhtát mannat gieldda dearvvasvuodaguovddáži dahje priváhta doaktárii.

Dán gihppagis mitaluvvo, mo Kela doarju ruđalaččat buohcuvuođa divššu ja veajuiduhttima. Lassin gihppagis mitaluvvo lápmásiid doarjagiid ja bargodearvvasvuodadivššu birra.

Gihpa mitala jagi 2020 dilis.
Mielde eai leat buot doarjagiid detáljat.

Kela buhtte earret eará oasi čuovvovaš goluin:

- reseaptadálkasat, mat gullet buhttejuvvon dálkasiidda
- priváhta doaktára buhtadusat
- priváhta bátnedoaktára buhtadusat
- mátkkit buohccedikšui, dutkamuššii dahje veajuiduhttimii.

Kela ii buhtte almmolaš dearvvasvuodafuolahusa goluid dahjege dikšuma dearvvasvuodaguovddáži dahje buohcceviesus.

Lassin Kela buhtte ánsomanahemi buohcuvuođa áigge ja buohccán máná dikšuma áigge.

Juos leat barggus, sáhtát geavahit maiddái bargoaddi ordnen bargodearvvasvuodafuolahusa. Lassin dáhkádusfitnodagat vuvdet priváhta buohcuvuođadáhkádušaid buohccáma várás.

Kela-koarta

Juos dus lea Kela-koarta, oaččut dainna njuolga buhtadusa dikšungoluin máŋga priváhta doavtterrašuvnnas.

Ná it dárbbáš ohcat buhtadusa sierra.

Kela addá Kela-koartta buohkaide, geat gullet Suoma sosiáladorvui. Koarta lea nuvttá ja dat sáddejuvvo ruoktot.

Sáhtát diŋgot Kela-koartta bálvalannummiris 020 692 204.

Eurohpálaš buohccedikšunkoarta

Juos mátkkoštat eará Eurohpá riikkain, lea buorre juos dus lea mielde eurohpálaš buohccedikšunkoarta.

Sáhtát diŋgot dan nehtas:

www.kela.fi/neahtas

Sáhtát maddái ringet bálvalannummirii 020 692 204.

Koarta lea nuvttá.
Dat sáddejuvvo ruoktot.

Juos buohccát fáhkkestaga, čájjet koartta ja identitehtaduodaštusa olgoriikka dikšunbáikkis. Koarta geavvá EU- ja Edg-riikkain ja Šveiccas. Ovdal mátkki gánneha čielggadit, mo guđege riikkas galgá doaimmat, juos buohccá.

Lassidiedut nehtas (suomagillii):

www.kela.fi/sairaanaukomailla

Juos dus ii leat eurohpálaš buohccedikšunkoarta goarta mielde, sáhtát ohcat buhtadusaid maddái maŋjeleappos Kelas.

Lassin dáhkádusfitnodagat vuvdet mátkedáhkádusaid, mat buhttejit dikšungoluid.

Dálkkasbuhtadusat

Kela sáhttá máksit buhtadusa reseaptadálkasiin, maid doavttir dahje buohccedivššár lea mearridan buohcuvuoda dikšui. Buhtadus máksojuvvo dan maŋŋá, go álgoiežasvástu lea dievvan. Álgoiežasvástu lea 50 euro jagis.

Kela ii mávsse buhtadusa buot dálkasiin.

Gávnnat dieđu buhttejuvvon dálkasiin neahtas (suomagillii):

www.kela.fi/laakehaku

Apoteahkain ja Kelas lea áigedási diehtu álgoiežasvástu mearis. Go álgoiežasvástu lea dievvan, apoteahka geahpeda dálkasa hattis Kela máksán buhtadusa ja mávssát ieš loahppaoasi hattis.

Čujuhanhaddi ja dálkasa molsun hálbibui

Oassi dálkasiin gullet čujuhanhaddevuogádahkii. Dáidda dálkasiidda lea meroštallon čujuhanhaddejoavku ja čujuhanhaddi. Dálkasa vuovdinhaddi sáhttá leat stuorát go čujuhanhaddi. Kela goittotge máksá buhtadusa čujuhanhatti vuodul.

Seamma čujuhanhaddijoavkkus leat dálkasat, maid sáhttá molsut gaskaneaset. Sáhtát molsut reseapttas mearriduvvon dálkasa apoteahkas sullasaš muhto hálbbit dálkasii.

Apoteahka ii oaččo molsut dálkasa, juos dálkasa mearrideaddji gieldá dálkasa molsuma.

Juos dálkasis ii leat čujuhanhaddi, de oaččut buhtadusa vuovdinhatti vuodul.

Ovdamearka čujuhanhattis ja dálkasa molsumis hálbibui

Doaktára mearridan dálkkas máksá 30 euro. Dálkkas gullá čujuhanhaddejovkui, mas čujuhanhaddi lea 10 euro.

Kela máksá buhtadusa 40 % čujuhanhattis nappo 10 euros, buhtadus lea 4 euro. Mávssat ieš loahppaoasi dahjege 26 euro.

Apoteahkas gávdno goittotge seammalágán muhto hálbbit dálkkas.

Dat máksá dušše 10 euro. Juos molssut dálkasat sullasaš hálbbit dálkasi, oaččut 4 euro buhtadusa ja mávssat ieš dálkasis dušše 6 euro.

Sierrabuhtadus

Muhtun dálkasiin sáhtát oažžut sierrabuhtadusa, mii lea stuorát go vuodđobuhtadus.

Dan oažžu dihto váigadis ja guhkesáigásaš buohcuvuođaid dikšui mearriduvvon dálkasiin.

Vuoigatvuođa sierrabuhtadussii ohccojuvvo Kelas. Dárbbášat dan várás doaktára čállán B-cealkámuša.

Dálkkasbuhtadusa sáhttá oažžut maiddái muhtun biebmobuktagiin. Buhtadusa biebmobuktagiin oažžu ovdamearkan olmmoš, geas lea mielkeallergiija dahje njammadanhehttehus.

Vuoigatvuohta biebmobuktagiid buhtadussii ohccojuvvo Kelas. Dárbbášat dasa doaktára čállán B-cealkámuša.

Stuorra dálkkasgolut

Juos gárttat oastit olu dálkasiid, sáhtát oažžut lassebuhtadusa dálkkasgoluin.

Dálkkasgoluid jahkeiežasvástu lea sulaid 578 euro.

Go buhttejuvvon dálkasiin máksojuvvon dálkkasgolut mannet dan supmi badjel, de oaččut apoteahkas lassebuhtadusa dálkasiin gitta jagi lohppii.

Lassibuhtadus oaivvilda dan, ahte mávssat ieš dálkasis dušše 2,50 euro, vaikke dat livččii divrasut.

Sáhtát čuovvut dutnje jagi áigge čohkkon buhtadusaid áššiiddikšunbálvalusas čujuhusas

www.kela.fi/neahtas

Dálkasa oastin olgoriikkain

Juos áiggot oastit dálkasa nuppi EU-riikkas, Edg-riikkas dahje Šveiccas, sáhtát bivdit doaktáris sierra dálkkasmearrádusa, mainna sáhtát oastit dálkasa olgoriikkain.

Sáhtát ohcat buhtadusa olgoriikkain ostojuvvon dálkasa hattis mañálgihtii Kelas.

Eaktun lea, ahte dálkkas lea dohkkehuvvon buhttejuvvon dálkkasin Suomas.

Buhtadusat priváhta buohccedivššus ja bátnedivššus

Kela máksá buhtadusa, go finat buohcuvuoda dihte priváhta doaktáris.

Kela máksá buhtadusa maiddái priváhta doaktára mearridan dutkamušain ja divššus.

Dat leat ovdamearkka dihte fysioterapiija ja laboratoriadutkamušat.

Kela ii mávsse buhtadusa, juos ozat priváhta doaktáris doavtterduodaštusa ovdamearkan vuodjinkoartta, ealáhaga dahje oahppolágádussii figgama várás. Doavtterduodaštusa buhttema gánneha čielggadit Kelas.

Kela máksá buhtadusa maiddái njálmmi ja bániid divššus priváhta bátnedoaktáris.

Sáhtát oažžut buhtadusa bátnedoaktára dahkan njálmmi ja bániid dutkamušas juohke nubbi kaleanddarjagi.

Kela máksá buhtadusa maiddái dutkamušain ja divššuin, maid priváhta bátnedoavttir mearrida.

Buhtadus máksojuvvo maiddái njálbmehygienistta divššus, juos dat vuodđuduvvá priváhta bátnedoaktára mearrádussii.

Kela ii dábálaččat buhtte bátneprotesaide laktáseaddji goluid.

Kela nanne doaktárbuhtadusaide, dutkamušaide ja divššuide távsttaid.

Gávnnat daid Kela siidduin (suomagillii)

[www.kela.fi /taksat](http://www.kela.fi/taksat)

Kela ii buhtte doaimmahatgoluid.

Oaččut buhtadusa dávjá jo vuostáiváldimis, go čájehat Kela-koartta.

Sáhtát ohcat buhtadusa Kelas maiddái maŋálgihtii, juos leat gártan máksit oppa hatti.

Juos ohcalat dikšui nuppi EU-riikii, Edg-riikii dahje Šveicii, oaččut divššus seamma buhtadusa go oaččošit Suomas.

Lassidiehtu dearvasvuodábálvalusaid geavaheamis olgoriikkain (suomagillii):

www.kela.fi/yhteyspiste

Mii vuostáiváldinfitnamis buhttejuvvo?

Máhtte finai priváhta spesiáladraktáris ja mávssii 20 minuhta vuostáiváldinfitnamis 80 euro. Kela nannen buhtadus fitnamis lea 13,50 euro.

Kela buhtte 13,50 euro ja Máhtte máksá ieš loahpa dahjege 66,50 euro (80 e – 13,50 e = 66,50 e).

Buhtadusat mátkkiin

Kela buhtte mátkkiid almmolaš dahje priváhta dearvvasvuodadikšui, juos manat dikšui buohcuvuođa, áhpehisvuoda dahje riegádahttima dihte.

Mátkkiid veajuiduhttinlágádussii Kela buhtte dalle, juos veajuiduhttinmearrádus lea addojuvvon Kelas dahje almmolaš dearvvasvuodadivššus.

Mátkkit buhttejuvvojit dábálaččat lagamuš dikšunbáikái ja hálbimus johtinvuogi mielde.

Juos mieđušteaddji dahje bearašlahttu galgá leat mielde, sáhtát ohcat buhtadusa maddái sin mátkegoluin.

Kela ii buhtte sierra dálkasiid viežžantuvrra apotehkii.

Buhtadus idjadeamis

Juos gárttat ovdamearkka dihte heajos johtolatoktavuođaid dihte idjadit mátkkistat, sáhtát oažžut Kelas idjadanruđa. Dat lea eanemustá 20,18 euro jándoris.

Mátkkiid iežasvástu

Iežasvástu lea 25 euro mátkkis, mii manná ovttá guvlui. Kela buhtte dutnje iežasvástu badjel mannan oasi.

Oza buhtadusa goittotge maddái vuollái 25 euro máksán mátkkiin, maid leat máksán ollásit ieš. Maddái dain mátkkiin čoggo oppa jagi iežasvástu dahje mátkegáhttu.

Juos leat kaleanddarjagi áigge máksán mátkegoluid 300 euro, Kela buhtte loahppajagi mátkegoluid dievasmearálažžan.

Táksesáhtut

Juos gárttat geavahit táksse dearvvasvuodadili dahje heajos johtolatoktavuođaid dihte, sáhtát oažžut buhtadusa mátkkiin. Juos geavahat táksse dearvvasvuodadili dihte, dus galgá leat dikšunlágádusa addán duodaštus, man namma lea Duodaštus mátkebuhtadusa várás (suomagillii Todistus matkakorvausta varten, SV 67).

Diŋgo táksse álo guovlulaš
diŋgonnummiris.
Ná oaččut mátkebuhtadusa
dalán tákses.

Iežasvástu lea 25 euro mátkkis, mii
manná ovtta guvlui.
Maiddái vuollái 25 euro báhcán
mátkkiin čoggo jahkeiežasvástu.

Juos diŋgot táksse eará sajis,
mávssat mátkki ollásit vuoddjái.

Loga lasi tákse mátkkiin
(suomagillii):

www.kela.fi/taksimatkat

Sáhtát čuovvut dutnje
kaleanddarjagi áigge čoggon
mátkegoasttádusaid Kela
áššiiddikšunbálvalusas čujuhusas

www.kela.fi/neahtas

Sámegielaigiid fástatáksseáššehasvuolta

Kela lea miedihan sámeguovllus
ássi sámegielaigiidda
ng. fástatáksseáššehasvuolta.
Dat oaivvilda dan, ahte
sámeguovllus ássi sámegiela
olmmoš sáhtta diŋgot táksesáhtu
sámegiela vuoddjis.
Mearrádus vuodđduuvvá sámi
giellaláhkii, iige sámegiela
olmmoš dárbaš ohcat dan sierra.

Loga lasi sámegielaigiid fásta táksse
geavaheamis

[www.kela.fi/samegielaigiid-
fastatakseassehasvuolta](http://www.kela.fi/samegielaigiid-fastatakseassehasvuolta)

Buohcuvuodabeaiveruhta

Kela máksá buohcuvuoda áigge buohcuvuodabeaiveruđa. Sáhtát oažžut buohcuvuodabeaiveruđa, juos leat 16–67-jahkásaš itge buohcuvuoda dihtii nákke bargui.

Buohcuvuodabeaiveruhta máksojuvvo dábálaččat dan maŋŋá, go leat leamašan buohccin 10 beaivvi. Juos leat fitnodatdoalli, sáhtát oažžut buohcuvuodabeaiveruđa juo árabui.

Juos oaččut buohcanluomus báلكká, Kela máksá buhtadusa bargoaddái.

Man olu oaččut buohcuvuodabeaiveruđa?

Buohcuvuodabeaiveruđa mearri rehkenastojuvvo jahkebođuidd vuodul. Jahkebođuiddin oaivvildit bođuidd 12 mánotbaji áigodagas. Juos doavttir gávnna du bargonávccaheapmin ovdamearkan miessemánu 2020 rájes, Kela rehkenastá buohcuvuodabeaiveruđa meari daidd bođuidd vuodul, maid leat ožžon 1.4.2019–31.3.2020.

Jahkebođuidd rehkenastojuvvojitt ovdamearkan báلكkátt, fitnodatdoalli boadut, bargguhisvuodadoarjagat ja muhtin eará doarjagat.

Maiddái studeanta, gii oažžu oahpporuđa, sáhttá buohccádettiin ohcat buohcuvuodabeaiveruđa.

Beaiveruhta máksojuvvo dábálaččat 6 beaivvis vahkus.

Ovdamearka buohccuvuodabeaiveruđas

Doavttir lea gávnnašan
Liissá bargonávccaheapmin
14.4.2020 rájes.
Buohcuvuodabeaiveruhta
vuodđuduvvá bođuidd
áigodagas 1.3.2019–29.2.2020.
Dán áigodagas Liissá lea ožžon
báلكká 2500 e/mb (brutto) ja
luopmoruđa 1 125 e (brutto).

Jahkeboadut rehkenastojuvvojitt ná:
 $12 \text{ mb} \times 2 \text{ 500 e} + 1 \text{ 125 e} = 31 \text{ 125 e}$.
Buohcuvuodabeaiveruhta lea
sulaid 70 % jahkebođuidd.
Liissá oažžu buohcuvuodabeaiveruđa
sulaid 65 e/árgabeaivi.

Oanádus e/mb mearkkaša
euro mánotbajis.

Bruttoboadut leat boadut,
main eai leat geahpeduvvon
vearut.

Man guhká buohcuvuođabeaiveruhta máksojuvvo?

Buohcuvuođabeaiveruhta
máksojuvvo eanemustá
sulaid jagi áigge.
Juo ovdal dan čielggaduvvo,
livččiigo veajuiduhttimis veahkki
buohcuvuođa dikšumii.

Juos leat bargi, Kela bivdá dus
bargodearvvasvuodadoaktárat
cealkámuša du bargonávccain ja
barggus joatkinvejolašvuodain.
Cealkámuš dárbbášuvvo
mañimustá dalle,
go buohcuvuođabeaiveruhta
lea máksojuvvon go árgabeaivvi.

Joatkkaáigi buohcuvuođabeaiveruhtii

Muhtin dáhpáhusain Kela sáhtá
miedihit buohcuvuođabeaiveruhtii
joatkkaáiggi.

Dákkár dilli sáhtá šaddat,
juos leat juo ožžon
buohcuvuođabeaiveruđa
eanemusáiggi nappo sulaid jagi
ja máhccan bargui.
Fuomášat goittotge,
ahte buohcuvuohta ain
eastá bargama.
Dalle Kela sáhtá máksit
beaiveruđa vel 50 beaivvi lasi.

Eaktun goit lea, ahte leat
leamašan barggus
ovttatmano 30 beaivvi nappo
sulaid ovtta mánotbaji dan mañná,
go buohcuvuođabeaiveruhta lea
nohkan.

Juos bargonávccahisvuolta
joatkašuvvá ainge,
itge sáhte máhccat bargui,
čielggaduvvo sáhtátgo báhcit
bargonávccahisvuodaealáhahkii.

Oassebuohcuvuođabeaiveruhta

Oassebuohcuvuođabeaiveruhta
doarju bargui máhccama.
Oassebuohcuvuođabeaiveruđa
sáhttá oažžut olmmoš,
guhte lea ovdal buohccáma
bargan ollesáigásaččat,
muhto máhccá bargosis
oasseáigásaččat go buohcuvuohta
joatkašuvvá.

Bargoáiggi galgá geahpedit
sulaid beallái ovddit bargoáiggis.
Oasseáigásaš barggu
áigodagas máksojuvvo
oassebuohcuvuođabeaiveruhta,
mii lea bealli
buohcuvuođabeaiveruđas.

Sáhtát álggahit oasseáiggebarggus
áramustá, go leat leamašan
buohccin 10 beaivvi.
Oassebuohcuvuođabeaiveruhta
máksojuvvo eanemustá
120 árgabeaivvi dahjege sullii
5 mánotbaji.

Oza oassebuohcuvuođabeaiveruđa
manjimustá 2 mánotbaji siste
dan beaivvis, man rájes háliidat
oažžut dan.

Buohcuvuođabeaiveruhta, veajuiduhttin vai ealáhat?

Juos buohcuvuohta bistá guhká, ferte smiehttat, maid boahhtevuođas sáhtttá bargat.

Go leat ožžon buohcuvuođabeaiveruđa 60 árgabeaivvi, Kela čielggada, sáhtašiigo veajuiduhttimis leat veahkki du buohcuvuhtii.

Juos leat ožžon buohcuvuođabeaiveruđa 150 árgabeaivvi dahjege measta 6 mánotbaji, oaččut Kelas reivve, mas muitaluvvo veajuiduhttinvejolašvuođain.

Juos vásihat, ahte dárbbášat veajuiduhttima, sáhtát maiddái ieš váldit oktavuoda doaktáarii, bargodearvvasvuođadoaktáarii dahje Kelai.

Bargonávccahisvuođaealáhat

Buohcuvuođabeaiveruhta máksojuvvo oktiibuot dábálaččat eanemustá 300 árgabeaivvis. Juos bargonávccahisvuohta, mii lea šaddan du buohcuvuođas dahje lámisvuođas joatkašuvvá, itge sáhte oažžut buohcuvuođabeaiveruđa, sáhtát ohat bargonávccahisvuođaealáhaga.

Dan sáhtttá máksit bargoealáhatlágádus dahje Kela dahje guktot.

Kela máksá bargonávccahisvuođaealáhaga, juos it leat leamašan bargoeallimis dahje juos it oaččo doarvái ealáhaga bargoealáhatlágádusas.

Dasa, sáhtátgo oažžut bargonávccahisvuođaealáhaga, váikkuha

- mii buohcuvuođaid dahje lámisvuođaid dus lea
- man boaris don leat
- man barggu leat bargan
- mii skuvlejumiid dus lea.

Juos it sáhte máhccat bargui itge oaččo ealáhaga, almmut iežat BE-guovddáži bargguhis bargguohccin. Daga almmuhusa manjimustá čuovvovaš beaivve buohcuvuođabeaiveruđa nohkama maŋŋá. Ná sáhtát oažžut bargguhisvuođabeaiveruđa dassáži, go oaččut mearrádusa iežat bargonávccahisvuođaealáhagas.

Juos leat bargguhisvuođakássa lahttu, oza dietnasii čatnašuvvan beaiveruđa iežat kássas.

Bargodearvvasvuodadikšun

Bargoaddi galgá ordnet
ovddalgihtii eastadeaddji
bargodearvvasvuodafuolahusa
buot bargiidadas.

Bargi dearvvasvuodadilli ja
bargonávccat čuvvojuvvojit ee.
dearvvasvuodadárkkistusain.
Ulbmilin lea fuolahit bargi
bargonávccaid seailumis.

Oaččut dárkilut dieđu
bargodearvvasvuodabálvalusaid
birra iežat bargoaddis.
Bargoaddi sáhtta
ohcat Kelas buhtadusa
bargodearvvasvuodadikšuma
goluin.

Fitnodatdoalli bargodearvvasvuodadikšun

Maiddái priváhta fitnodatdoalli
sáhtta ordnet alces
bargodearvvasvuodadikšuma.
Dat lea goittotge álo eaktodáhtolaš.

Juos fitnodatdoallis leat bargit,
sus lea geatnegasvuolta ordnet
bargodearvvasvuodadikšuma
bargiidadas.
Fitnodatdoalli sáhtta
ohcat Kelas buhtadusa
bargodearvvasvuodadikšuma
goluin.

Juos mánná buohccá

Juos mánná buohccá,
de sáhtát doalvut su
dearvvasvuodaguovddáži
dahje priváhta doaktárii.

Kela máksá oasi
priváhta doaktára mávssuin.
Dasa lassin Kela máksá
oasi dálkasiid hattis.
Dearvvasvuodaguovddáža divššu
Kela ii mávsse.

Juos vuollil 10-jahkásaš buohccá

Juos vuollil 10-jahkásaš mánná
buohccá fáhkka, sáhtát báhcit
eret barggus dikšut su.
Dát gohčoduvvo
gaskaboddasaš dikšunluopmun.

Sáhtát dikšut máná
eanemustá 4 beaivvi.
Bargoaddi ii dárbbáš máksit bálkká
gaskaboddasaš dikšunluomu áigge.
Kela ii mávsse doarjaga dán
áigodagas.

Sierradikšunruhta

Juos divššut buohcci dahje lámis
vuollil 16-jahkásaš máná, sáhtát
ohcat Kelas sierradikšunruđa.

Sáhtát oažžut sierradikšunruđa,
juos gárttat leat eret barggus

- máná buohcceviessodikšuma dihtii
- máná buohcceviessodikšumii laktáseaddji ruovttudikšuma dihtii
- máná veajuiduhttima dihtii
- máná skuvla- dahje beavedikšuniskadeami dihtii.

Sierradikšunruhta lea
seamma sturrosaš go
buohcuvuodabeaiveruhta.
Dan oažžumii váikkuhit máná ahki,
buohcuvuohta, dikšunbáiki ja
divššu muddu.

Ohcamuššii galgá laktit
doaktárduodaštusa D,
mas ákkastallo,
manin dárbbášat sierradikšunruđa.

Oza sierradikšunruđa
4 mánotbaji siste dikšuma álgimis.

Doarjja veajuiduhttimii

Veajuiduhttimiin buoridit bargo- ja doaimanávccaid, jos dat leat hedjonan. Kela ordne veajuiduhttima ja addá doarjaga áigái boahtimii veajuiduhttima áigge. Kela lassin veajuiduhttima ordnejit ovdamearkan dearvvasvuodaguovddášat ja buohcceviesut, bargoealáhtlágádusat ja BE-doaimmahagat. Sáhtát didoštallat doaktáris dahje Kelas, gean ordnen veajuiduhttima sáhtát ohcat.

Kela ordnen veajuiduhttin lea

- ámmátlaš veajuiduhttin
- veajuiduhttinpsykoterapiija
- veajuiduhttin- ja vuogáiduvvanhárjehuskurssat
- lossaváttot medisiinnalaš veajuiduhttin
- neuropsykologalaš veajuiduhttin.

Gávnnat Kela ordnen veajuiduhttin kurssaid čujuhusas

www.kela.fi/kuntoutuskurssihaku

Veajuiduhttinbálvalusaid buvttadeaddjit gávdnojit čujuhusas

www.kela.fi/palveluntuottajahaku

Ámmátlaš veajuiduhttin

Ámmátlaš veajuiduhttin lea oaivvilduvvon bargoahkásaččaide, geaidda buohcuvuohta lea heajudan dahje dat sáhttá lagaš jagiid heajudit bargo- ja stuđerennávccaid.

Veajuiduhttima mihttomearrin lea ovddidit barggus veadjima dahje bargui máhccama. Veajuiduhttin sáhttá maiddá veahkehit nuora beassat bargoeallimii. Ámmátlaš veajuiduhttima oassin miedihuvvojit maiddá veahkkeneavvut.

Nuora ámmátlaš veajuiduhttin

Nuora ámmátlaš veajuiduhttin lea oaivvilduvvon 16–29-jahkásaččaide, geain ii leat stuđer- dahje bargobáiki. Dan sáhttá oažžut maiddá dalle, juos oahput leat gaskkalduvvan dahje sáhttet gaskkalduvvat. Sáhtát ohcat veajuiduhttima, vaikke dus ii livččiige diagnosa.

Veajuiduhtti psykoterapiija

Sáhtát ohcat Kelas veajuiduhtti psykoterapiija, juos dus lea doaktára gávnahan mielladearvvasvuoda hehttehus, mii hehte stuđerema dahje barggus birgema.

Eaktun lea maddái dat, ahte leat juo ožžon divššu unnimustá 3 mánotbaji.

Lassin dárbbášuvvo psykiatriska cealkámuš, mas terapiija dárbu ákkastallo.

Veajuiduhttin- ja vuogáiduvvanhárjehuskurssat

Kela ordne veajuiduhttin- ja vuogáiduvvanhárjehuskurssaid mánáide, nuoraide ja rávesolbmuide, geain lea buohcuvuohta dahje lámisvuohta. Kurssain oaččut dieđu buohcuvuođat birra, veardásašdoarjaga ja doarjaga birgemii.

Lossaváttoga medisiinnalaš veajuiduhttin

Sáhtát oažžut lossaváttot medisiinnalaš veajuiduhttima, juos leat vuollil 65-jahkásaš ja dus leat buohcuvuođas dahje lámisvuođas šaddan fuomášahtti váttisvuođat árgga doaimmain.

Neuropsykologalaš veajuiduhttin

Neuropsykologalaš veajuiduhttin lea dárkkuhuvvon olbmuide, geain lea ovdamearkka dihte čiekjunváddu (ADHD-hehttehus) dahje ovdánanhehttehus.

Mo beasát veajuiduhttimii?

Sáhtát ohcat veajuiduhttima, jos vásihat, ahte bargo- dahje doaimbanávccat leat hedjonan.

Dárbbasat ohcamii dábálaččat maiddái doaktára cealkámuša. Doaktárcealkámušas čilgejuvvo, mii buohcuvuođaid dahje lámisvuođaid dus lea ja guđelágan veajuiduhttima doavttir ávžžuha.

Go leat ožžon doaktárcealkámuša, sáhtát ohcat veajuiduhttima Kelas. Kela meroštallá, sáhttágo dutnje miedihit veajuiduhttima.

Veajuiduhttinruhta

Veajuiduhttinruhta dorvvasta áigáiboáđu veajuiduhttima áigge.

Sáhtát oažžut veajuiduhttinruđa dalle, go oassálasttát Kela, buohcceviesu, dearvvasvuodaguovddáža, bargodearvvasvuodafuolahusa dahje sosiálabálvalusaid ordnen veajuiduhttimii.

Veajuiduhttinruhta rehkenastojuvvo jahkeboáđuid vuodul, seamma prinsihpain go buohcuvuođabeaiveruhta. Mávssát veajuiduhttinruđas veauru.

Juos leat barggus oasseáigásaččat veajuiduhttimii oassálastima dihtii, sáhtát oažžut oasseveajuiduhttinruđa.

Nuora veajuiduhttinruhta

Nuora veajuiduhttinruhta máksojuvvo stuđerema dahje eará veajuiduhttima áigge, mii válbme bargoeallimii. Sáhtát oaččut nuora veajuiduhttinruđa, jos leat 16–19-jahkásaš ja du bargo- dahje stuđerennávccat leat hedjonan buohcuvuođa dahje lámisvuođa dihtii.

Sáhtát oažžut lápmásiiddoarjaga guhkesáigásaš buohcama dahje lámisvuođa dihtii. Kela meroštallá vuoigatvuođa doarjagii ohcci individuála dárbbuid vuodul.

Lápmásiiddoarjagat

Lápmásiiddoarjja mánnái

Vuollil 16-jahkásaš sáhttá oažžut lápmásiiddoarjaga, juos sus lea guhkesáigásaš buohcuvuohta dahje lámisvuohta. Gáibádussan lea, ahte mánná dárbbáša eanet dikšuma go dearvvas mánná. Dikšuma dárbu galgá bistit unnimustá 6 mánu.

- Vuodđolápmásiiddoarjja lea sulaid 93 e/mb.
- Bajiduvvon lápmásiiddoarjja lea sulaid 217 e/mb.
- Bajimus lápmásiiddoarjja lea sulaid 421 e/mb.

Lápmásiiddoarjja rávesolbmui

16 jagi deavdán olmmoš sáhttá oažžut lápmásiiddoarjaga, juos su doaibmanávccat leat hedjonan unnimustá jagi áigge. Dan lassin dus leat buohcuvuođa dahje lámisvuođa hehttehusat ja dárbbášat dan dihtii veahki, bagadallama dahje goziheami.

- Vuodđolápmásiiddoarjja lea sulaid 93 e/mb.
- Bajiduvvon lápmásiiddoarjja lea sulaid 217 e/mb.
- Bajimus lápmásiiddoarjja lea sulaid 421 e/mb.

Ealáhaga oažžu dikšundoarjja

Ealáhatoažžu sáhttá oažžut dikšundoarjaga, juos su doaibmanávccat leat hedjonan unnimustá jagi áigge. Lassin dárbbášat buohcuvuođa dahje lámisvuođa dihtii veahki, bagadallama dahje goziheami.

- Vuodđodikšundoarjja lea sulaid 71 e/mb.
- Bajiduvvon doarjja lea sulaid 155 e/mb.
- Bajimus doarjja lea sulaid 328 e/mb.
- Veteránalassi lea sulaid 107 e/mb.

Lápmásiid dulkonbálvalus

Sáhtát ohcat Kelas vuoigatvuoda lápmásiid dulkonbálvalusa geavaheapmái, juos dus lea gullanváddu dahje gullan- ja oaidinváddu dahje jos dus lea hállanváddu, ja dárbbášat dan dihtii dulkoma.

Sáhtát dingot dulkka stuđeremii, bargoeallimii dahje astoáigge doaimmaide. Dulkoma bokte lea vejolaš gulahallat earáiguin.

Ohcan ja máksin

Sáhtát ohcat eanaš doarjagiid
neahtas:

www.kela.fi/neahtas

Dárkkis ohcamušas,
mat čuvvosat das galget leat mielde.
Čuvvosiid sáhttá
doaimmahit neahtas.

Sáhtát ohcat doarjaga maiddái
skoviin, man oaččut Kela
doaimmahagain ja neahttsiidduin:

www.kela.fi/skovit

Juos ozat doarjaga skoviin,
sádde dan Kelai poastta mielde.

Kela poastačujuhush lea

Kela
PL 10
00056 KELA

Go Kela lea giedahallan ohcamuša,
oaččut mearrádusa ruoktot.
Mearrádus sisttisoallá doarjaga
meari, ákkastallamiid ja
máksinbeaivvi.
Oaččut mearrádusa maiddái dalle,
juos dutnje ii leat miedihuvvon
doarjja.

Kela máksá doarjagiid bñnkokontui.

Almmut, juos du dilli rievdá

Juos du eallindilli rievdá,
dat sáhttá váikkuhit doarjagiidda,
maid don oaččut Kelas.
Rievdadus sáhttá guoskat
ovdamearkka dihte ássamii,
sisaboađuide, bargui dahje
bearašdillái.

Muitte almmuhit rievdadusain Kelai.
Sáhtát dahkat dan neahtas,
telefovnnain dahje doaimmahagas.

Juos Kela máksá dutnje ovddu
liiggás boastto dieđuid vuodul,
dan gártá bearrat dus ruovttoluotta.

www.kela.fi/takaisinperinta

Oza nuppástusa Kela mearrádussii

Sáhtát ohcat nuppástusa
Kela mearrádussii.

Oaččut mearrádusa mielde
rávvagiid nuppástusa ohcamii.

Juos dus leat jearaldagat,
váldde vusten oktavuoda Kelai.

Ná Kela bálvala

Neahtas

Kela neahttasiidduin oaččut dieđu ja sáhtát dikšut áššiid:

www.kela.fi/davvisamegillii

Neahttasiidduin sáhtát ieš árvvoštallat doarjaga meari:

www.kela.fi/laskurit (suoma- ja ruoŋtagillii)

Kela neahttabálvalusas sáhtát dikšut eanáš áššiid:

www.kela.fi/neahtas

Neahttabálvalussii galgá čálihit iežas sisa. Dárbbášat neahttabánŋkodovddaldaga dahje mobiilanannehusa. Neahttabálvalusas sáhtát ohcat doarjagiid, sáddet mildosiid, dárkkistit ohcamuša dili, sáddet ságaid, almmuhit rievdadusain ja heaittihit doarjaga.

Davvisámegiela bálvalus

Sámegiela telefon- ja gáiddusbálvalus vu-be 13–15 **020 634 0402**. Dárkkis spiehkastatáiggiid neahtas.

www.kela.fi/telefonnain
www.kela.fi/gaiddusbalvalus

Telefovnnas

Suomagiela bálvalus vu-be 9–16.

Áigáiŋboahntindoarjja.....020 692 207

Ássan.....020 692 210

Bargguhisvuolta.....020 692 210

Buohcan

ja koarttat020 692 204

Ealáhagat.....020 692 202

Riikkaidgaskaš

dilli.....020 634 0200

Ruovttoluottabearran...020 634 4940

Studeren.....020 692 209

Vánhenvuolta.....020 692 206

**Veajuiduhttin ja lápmásiid-
doarjagat.....020 692 205**

Doaimmahagas

Dárkkis doaimmahagaid oktavuodadieđuid ja rabasáiggiid neahtas:

www.kela.fi/doaimmahagas

Várre áiggi ovddalgihtii

Sáhtát várret áiggi telefonbálvalussii dahje doaimmahakkii.

www.kela.fi/ajanvaraus (suoma- ja ruoŋtagillii)

Kela davvisámegillii

Davvisámegielat neahttasiiddut:

www.kela.fi/davvisamegillii

Davvisámegielat gihppagat:

Almmolaš ássandoarjja

Áigáiboahhtindoarjja

Bargguhisvuohta

■ Buohcan ja veajuiduhttin

Ealáhagat ja eará doarjagat ealáhatožžui

Fárren Supmii dahje Suomas olgoriikkaide

Mánnábearrašat

Stuđeren ja vearjogeatnegasvuohta

Sámegielat gihppagiid sáhttá čálihit Kela neahttasiidduin.